

Hyvinvointia vapaaehtoistyöstä

Kansalaisareenan valikkoverkoston webinaari

6.10.2020

Kansalaisareena
VAPAAEHTOISTYÖTÄ VARTEN

LEO STRANIUS

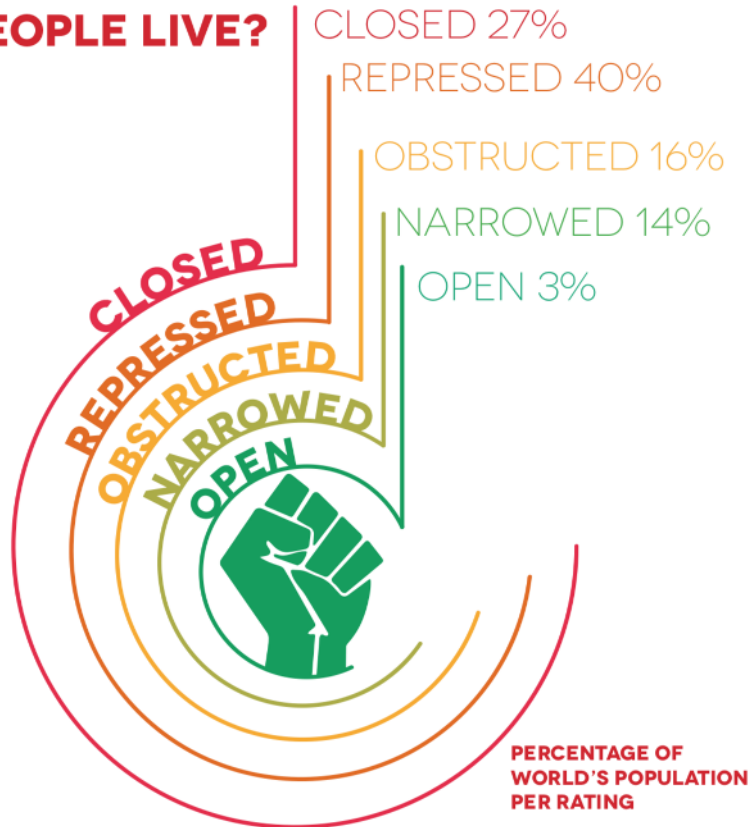
Toimitusjohtaja

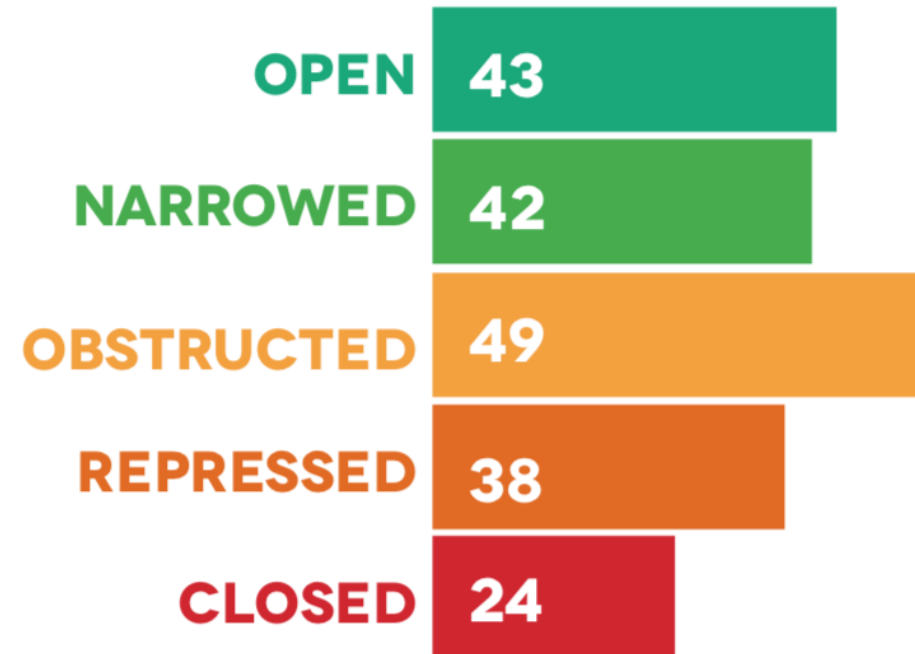
- Third Rockin toimitusjohtaja. Johtaa ja kehittää Third Rockissa ilmasto- ja ympäristöpalveluja.
- Aiemmin työskennellyt muun muassa Kansalaisareenan, Luonto-Liiton ja Suomen luonnonsuojeluliiton toiminnanjohtajana.
- Hallintotieteiden maisteri Tampereen yliopistosta sekä Helsingin kaupunginvaltuutettu.
- Seuraa Twitter & Instagram: @leostranius

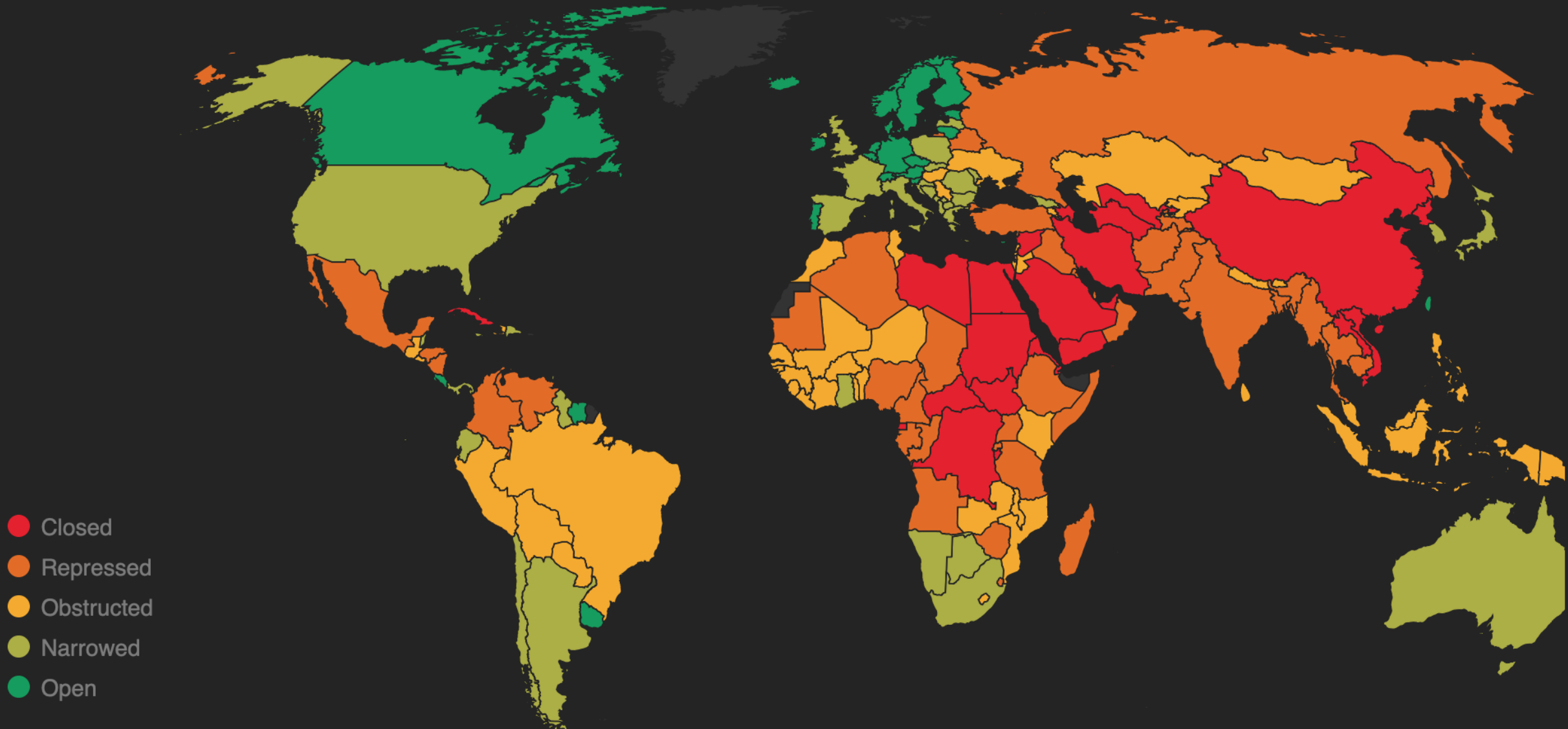
Vain 3 % maailman ihmisistä asuu maissa, joissa kansalaisyhteiskunnan tila on avoin

WHERE DO PEOPLE LIVE?

COUNTRIES PER RATING CATEGORY

Sisällys

- Vapaaehtoistoiminta ja hyvinvointi
- Vapaaehtoistoiminta Suomessa ja SOTE-järjestöissä
- Vapaaehtoistoiminta tulevaisuudessa
- Onnistumisen resepti

Mistä hyvinvointi koostuu?

- Terveys
- Materiaalinen hyvinvointi
- Koettu hyvinvointi, elämänlaatu

- Yksilön hyvinvointi:
  - Sosiaaliset suhteet
  - Itsensä toteuttaminen
  - onnellisuus

=> Vapaaehtoistyö on tätä!

Kuva: www.kansalaisareena.fi

Miten vapaaehtoistoiminta vaikuttaa ihmiseen ja siten ympäröivään yhteiskuntaan?

- Lisää hyvinvointia
- Tarjoaa mahdollisuuden tehdä merkityksellisiä asioita
- Täydentää hyvinvointipalveluita
- Luo taloudellista hyötyä
- Lisää osaamista ja sosiaalisia suhteita
- Muuttaa maailmaa

Kuva: www.kansalaisareena.fi

Vapaaehtoistoiminnan muutos

- Vapaaehtoistoimintaa ovat perinteisesti leimanneet
  - läheinen kytkentä valtioon
  - yhdistysmuotoisuus ja hallinnon hierarkkisuus
- Uusien vapaaehtoistoimintamuotojen luonteenä
  - eivät kanavoidu olemassa olevien ryhmien, yhdistysten tai puolueiden kautta
  - vapaaehtoistoiminta yksilöityy ja muuttuu hetkellisiksi verkostoiksi.

Vapaaehtoistoiminnan muutos

Vuoden vapaaehtoinen

1.–31.10.

Äänestä Vuoden vapaaehtoista 2020

Kuka on Vuoden vapaaehtoinen 2020? Sinä voit vaikuttaa!

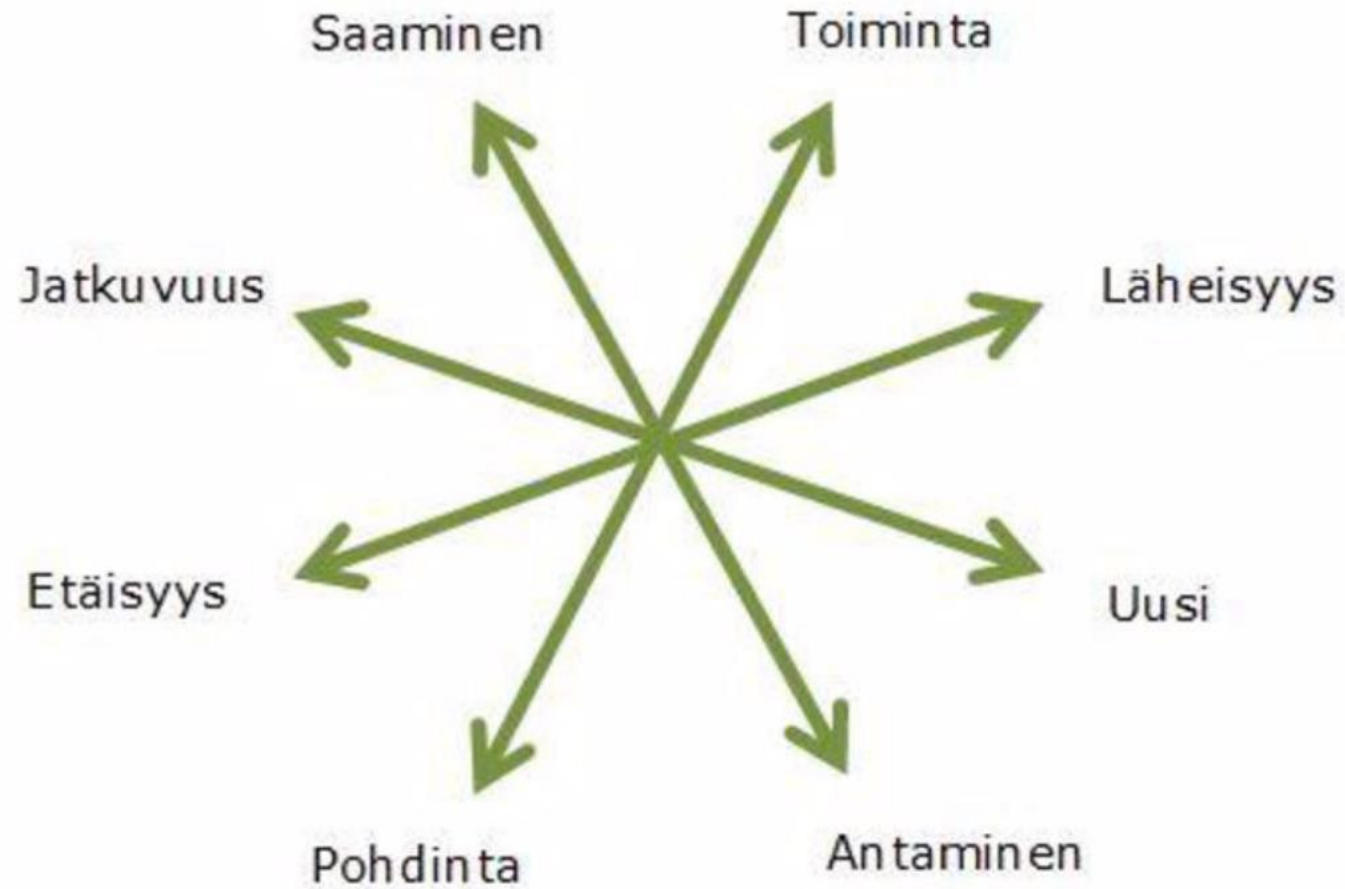

Mitä ihminen saa vapaaehtoistoiminnasta?

- “Vapaaehtoisena olo on voimaannuttavaa, siitä saa sisältöä elämään, kiva kun saa auttaa muita, aina oppii uutta.”
- “Vapaaehtoistoiminta tuo elämään rytmiä, sisältöä, uusia taitoja ja hyvää mieltä. Syy poistua kotoa, Mielekästä tekemistä eläkkeellä.”
- “Kokee itsensä tärkeäksi ja tarpeelliseksi, kun on mukana ns vapaaehtoistoimijana”
- "On hienoa saada muutosta ja vaihtelua omaan arkeen ja kohdata erilaisuutta."

Vapaaehtoistoiminnan timanttimalli

(Anne Birgitta Pessi)

10 hyvää syytä ryhtyä vapaaehtoiseksi

- Saa mukavan harrastuksen
- Tapaa hyviä tyyppejä
- Saa työkokemusta
- Oppii ymmärtämään yhteiskuntaa
- Pääsee matkustamaan
- Voi löytää kumppanin
- Saa uusia ajatuksia
- Pääsee samanmielisten seuraan
- Tuntee olevansa tärkeä
- Voi parantaa maailmaa!

Vapaaehtoistoiminta Suomessa

42% 15 tuntia

Osallistuisin, jos joku kysyisi ja olisi aikaa

Lähde: Vapaaehtoistyö Suomessa

2010, 2015 ja 2018:

<https://kansalaisareena.fi/aineistoa/tutkimukset-ja-selvitykset/>

Kansalaisareena

VAPAAEHTOISTYÖTÄ VARTEN

2,5 miljardia

1,7 miljoonaa henkilöä

15 tuntia kuukaudessa x 10 kk

252 miljoonaa tuntia x 10e/h

31% haluaisi tehdä enemmän

12 % on saanut käyttää työaikaan vapaaehtoistyön tekemiseen

Sadat uudet ihmiset ryhtyivät vapaaehtoistyöhön koronan vuoksi, ja he haluavat myös jatkaa sitä

"Ihmisten voima ei ole mil

Vapaaehtoiset ovat tehneet korona-aikana työtä nuorten ja ikääntyneiden hyväksi.

Vapaaehtoistyö 23.9.2020 klo 11.14

Yle

Varautuminen | Koronavirus innostaa ihmisiä tarjoamaan apuaan: Helsingin Lauttasaassa perustettiin parissa tunnissa naapuriapua tarjoava rinki

Helsingin seurakuntayhtymä aikoo organisoida auttajia ja avuntarvitsijoita yhteen.

Kaupunki 14.3. 16:28

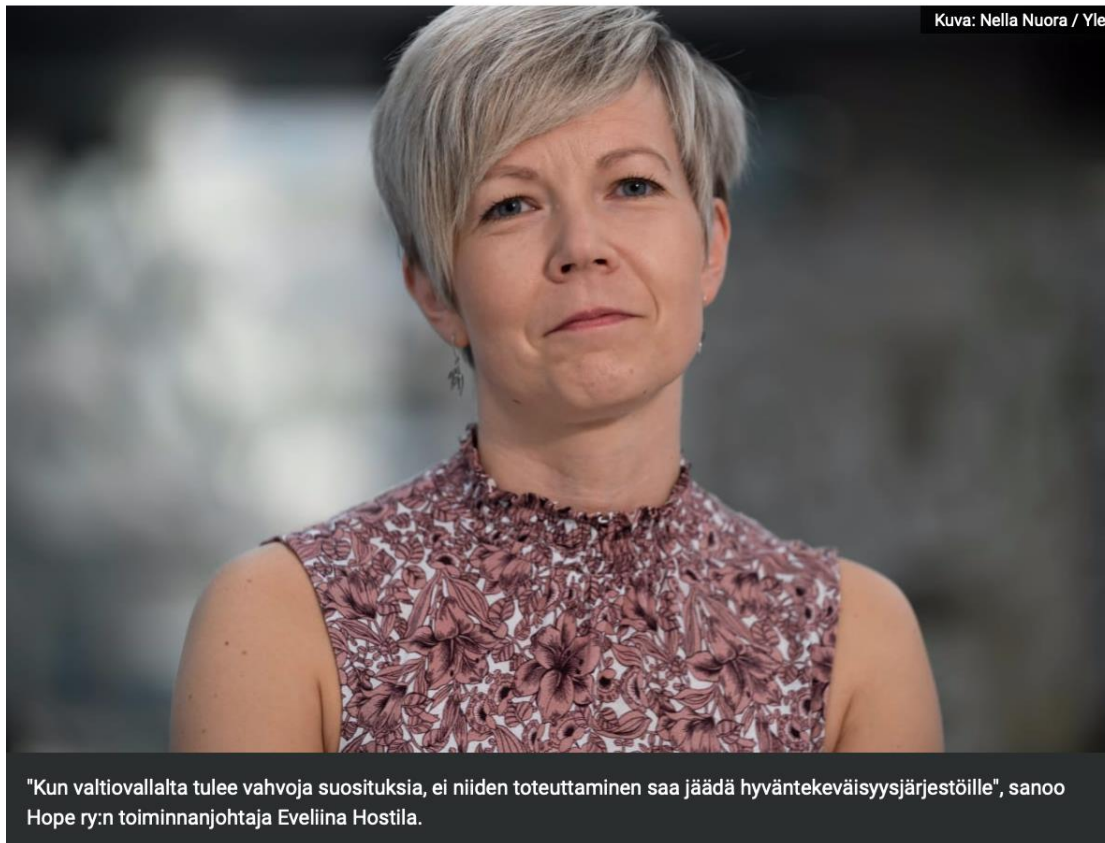
Korona-epidemiaan liittyvä auttaminen suomessa

- 66% oli auttanut jotakuta avun tarpeessa olevaa, jonka tunsi henkilökohtaisesti
- 42% oli antanut rahaa sitä tarvitsevalle tutulle ihmiselle
- 28% oli maksanut ihmisille tai yrityksille palveluista, joita ne eivät olleet pystyneet toteuttamaan koronaan liittyvien palvelurajoitusten vuoksi
- 26% oli lahjoittanut rahaa hyväntekeväisyyteen
- 17% oli osallistunut yhteisöllisiin korona-kriisiin liittyviin tempauksiin
- 12% oli auttanut jotakuta avun tarpeessa olevaa tuntematonta ihmistä
- 11% oli toiminut vapaaehtoisena jossakin organisaatiossa
- 7% oli luovuttanut verta
- 5% oli osallistunut epävirallisen ryhmän kautta koronaan liittyvään auttamistoimintaan
- 5% oli tehnyt jotain muuta korona-kriisiin liittyvää yhteisöllistä tai auttamistoimintaa
- 4% oli antanut rahaa sitä tarvitsevalle tuntemattomalle ihmiselle

Keskiluokalle maskisuositus on pikkujuttu, mutta köyhälle se voi tarkoittaa vararikkoa

Takaisin Pasilaan -podcastissa keskustellaan kasvomaskeista. Onko kaikilla niihin varaa, ja millainen maski on toimiva?

Kasvomaskit 11.8.2020 klo 16.19 | päivitetty 11.8.2020 klo 16.20

Jyväskylä hakee vapaaehtoisia mukaan maskien jakoon – tarkoituksena vapauttaa terveysasemien henkilökuntaa koronatestien tekoon

Maskeja on haettu ensimmäisen viikon aikana kymmeniä tuhansia.

Jyväskylä 20.8.2020 klo 16.45

AJANKOHTAISKUVA SOSIAALI- JA TERVEYSJÄRJESTÖISTÄ

Järjestöbarometri 2020

Miten toiminnanjohtajat arvioivat järjestöjen hallitusten toimintaa?

Kuinka järjestöt ovat mukana torjumassa ilmastonmuutosta?

Millaista neuvontaa paikallisyhdistykset tarjoavat?

soste

Johtopäätökset

- Yhdistysten neuvonta tavoittaa erityisen haavoittuvia ryhmiä.
- Järjestöjen ilmastotoimet ovat käynnistyneet.
- Järjestöt ovat valmiita huomioimaan pelihaittojen ehkäisyyn omassa toiminnassaan.
- Valtakunnallisten järjestöjen toiminnanjohtajat kokevat hallitustyöskentelyn pääosin hyvin toimivana.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjä huolestuttaa vapaaehtoisten määrä

YHDISTYKSET OVAT TYYTYVÄISIÄ YLEISIMMIN

Toiminnan arvostus	67 %
Taloudellinen tilanne	54 %
Yhteistyö toisten järjestöjen kanssa	50 %

YHDISTYKSIÄ HUOLESTUTTAA YLEISIMMIN

Luottamushenkilöiden löytäminen	67 %
Vapaaehtoisten määrä	58 %
Jäsenistön osallistumattomuus	54 %

Ilmastonmuutos Sosiaali- ja terveysjärjestöissä herätty

Tietoisuus ja toimet lisääntyneet neljässä vuodessa

2016

ILMASTONMUUTOS VAIKUTTAA JÄRJESTÖN
TOIMINTAAN TULEVAISUUDESSA

61 %

ei lainkaan tai vähän

13 %

paljon tai erittäin paljon

2020

68 %

JÄRJESTÖISTÄ ON TOIMIA ILMASTON
MUUTOKSEN TORJUNTAAN

Vapaaehtoistoiminnan tulevaisuus

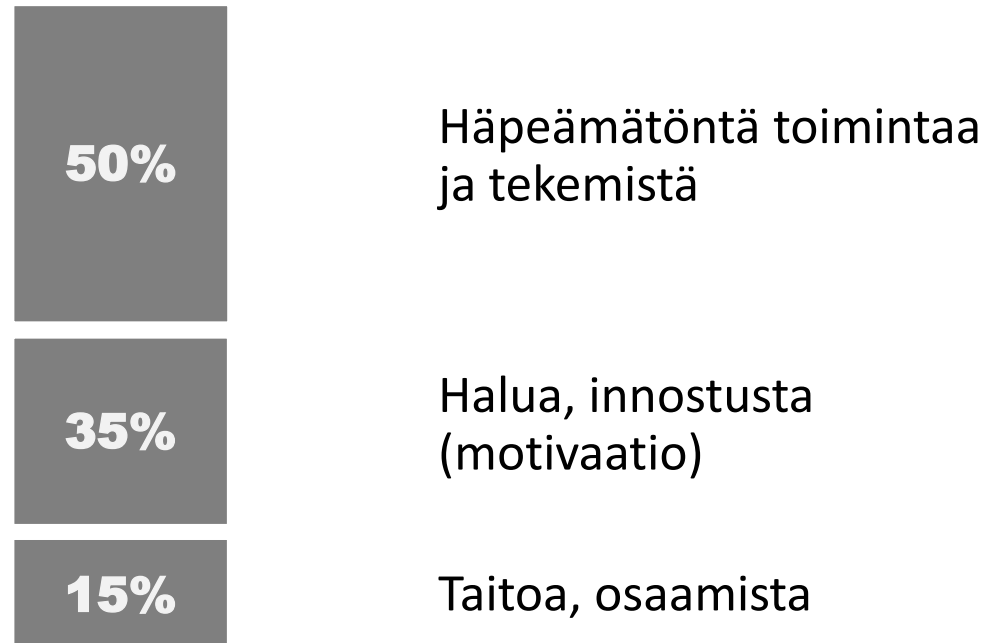
Vapaaehtoistoiminnan tulevaisuus

- Sitoutuminen löystyy
- Itseorganisoituminen nousee
- Rajapinnat liudentuvat
- Toiminta henkilöityy
- Kokeileva ja ketterä kehittäminen yleistyy
- Digitalisaatio muuttaa toimintaympäristöä

Onnistumisen resepti

”Onnistumisen kannalta tärkeitä eivät ole ne asiat, joita teet silloin tällöin. Tärkeitä ovat asiat, joita teet säännöllisesti.”

Onnistumisen resepti

“Ainoat ihmiset, jotka eivät koskaan epäonnistu, ovat niitä, jotka eivät koskaan yritä mitään.”

Franklin D. Roosevelt
First Inaugural Address
4.3.1933

**”The only
thing we
have to fear
is fear itself.”**

Tehdään Suomesta maailman paras paikka vapaaehtoistoiminnalle

Kiitos!

Ota yhteyttä:

Leo Stranius

leo.stranius@iki.fi

puh. 040-754 7371

